

Ny Steinerbiografi på engelska- av en fd popmusiker

"Den första verkligt lättillgängliga biografien över en inflytelserik mystiker och pedagog från nittonhundratalet som –samtidigt som han är välkänd för sitt pionjärbete inom pedagogiska och humanitära rörelser- förblir ett mysterium för många som tar del av frukterna av hans arbete".

Så står det på baksidan av en ny biografi över Rudolf Steiner som kommit ut under 2007 på bokförlaget Penguin i de flesta länder där engelska är huvudspråket (USA, Storbritannien, Canada, Australien, Nya Zeeland etc).

Det är ännu en biografi över Rudolf Steiner - vid sidan av den som skrivits av Zander och som Göran Fant recenserar i denna tidning - som skrivits av en person som är intresserad av Rudolf Steiner men som inte anser sig vara antroposof. Man kan se det som ett av många tecken på hur antroposofin blivit en del av kulturen och därför tas på sådant allvar att ett så stort världsomspännande förlag som Penguin vill satsa på att ge ut det.

Boken heter helt enkelt *Rudolf Steiner An Introduction to His Life and Work* och är på 278 sidor. Författare är Gary Lachmann, som är född i USA idag och lever i London. Han var på 70-talet en av initiativtagarna till popgruppen Blondie (under namnet Gary Valentine) och spelade också senare tillsammans med storheter som Iggy Pop innan han började arbeta med esoteriska teman. Han har gett ut flera böcker om okkultism där bla Swedenborg, Gurdjeff och Steiner behandlas. Sen 20 år intresserar han sig för Steiner som han stötte på när han arbetade i en New Age- bokhandel i Los Angeles. Redan flera år tidigare hade han för första gången blivit uppmärksam på Steiner genom fotografier på första Goetheanumbyggnaden i en bok över arkitektur.

Han hade också sen länge ett intresse för tysk filosofi vilket gjorde att när han upptäckte att Steiner förutom att vara en esoteriker också hade rötter i den tyska idealismen upplevde han det som speciellt intressant och tilldragande.

Han läste även andra antroposofier och kom efter ett tag till en frågeställning som alla som på allvar börjar ta i tu med Steiner kommer till även om den säkert kan formuleras på olika sätt. Lachmann formulerar det så här: "Hur kan jag förstå det faktum att, Steiner på en sida kan göra en kraftfull och originell kritik av Kants filosofi-nämligen att det finns gränser för det mänskliga vetandet - och sen på nästa sida göra helt överifierbara uttalanden om livet på gamla Atlantis?"

Var Steiner galen, en lurendrejare eller var han verkligen klarseende i den andliga världen?

Trots denna fråga(eller på grund av den) och mycket för att han tyckte att Steiners uttalande om medvetandet var så intressanta, fortsatte han att studera honom.

Den avgörande upplevelsen för Lachmann kom efter att ha arbetat med några övningar ur boken *Hur uppnår man kunskap om de högre världarna. Andlig skolning*. Han skriver att han försökte bli medveten om sin inre värld och då skedde något vid ett tillfälle när han tog en promenad i den varma Kaliforniasolen och landade i en trädgård där det fanns en rosenbuske. Han bestämde sig för att iakttagande försöka närma sig rosen. Efter en stund upplevde han det som att hans medvetande sträckte ut sig och höll rosen i sig i stället för att enbart betrakta den, det var som att han upplevde att den inre och den yttre världen genomträngde varandra. Det var inte en påträngande upplevelse men ändå tillräckligt stark för att övertyga honom om att Steiner måste ha varit inne på något som verkade stämma och hans intresse fördjupades.

Det framgår tydligt i boken att hans stora intresse och begeistring för Rudolf Steiner gäller två områden, det ena är Steiners tidiga verk, speciellt Frihetens Filosofi, och det andra är de praktiska verksamheterna runt om i världen.

Jag går här först in på det som man ev kan se som frågetecknet i samband med biografien för att sen gå över till bokens förtjänster.

Han har svårigheter att i sin förståelse av antroposofin införliva Steiners syn på Kristus' betydelse och upplever att man kan fördjupa sig i många aspekter på antroposofin och förstå tillräckligt mycket utan att behöva förstå detta vilket ju helt står i motsats till Steiners egen hållning.

Han har inte heller riktigt förstått att antroposofi i hög grad har att göra med en egen inre utveckling och att denna får sin verkliga betydelse i det dagliga livet.

Det handlar ju här om det faktum att man för att med kraft kunna verka in i kultur- och samhällsliv, dels måste vara positivt öppen för det man möter i livet men också beredd att ta ut tider under dagen där man arbetar med att skapa en överblick över sitt liv, det inre och det yttre. En inre aktivitet där man gör ansträngningar för att förvandla de inre negativa hindren för att därmed kunna arbeta sig fram till möta den inre sanna verkligheten vilket sen i sin tur får konsekvenser för det egna handlandet.

För Lachmann är en esoteriker framför allt en person som har ett medfött klarseende och han ser där Steiner som unik eftersom han själv dessutom ansträngde sig att vidareutveckla den medfödda "begåvningen".

Han talar i boken om hur Steiners beskrivning av historiska personers karmiska bakgrund kan ge intressanta historiska perspektiv men han talar inte om hur också det får praktiska konsekvenser i en människas liv när man räknar med reinkarnation och karma som realiteter. Han tar inte heller upp den avgörande skillnaden mellan österländsk och antroposofisk syn på detta, nämligen att karma, konsekvensen av ett jordeliv i nästa, inte är att ses som ett straff utan en möjlighet att försöka på nytt. Det finns också en hel del faktafel i boken vilket ger ett intryck av att, trots att han talar om hur många böcker han läst, så verkar skrivandet ha gått ganska fort.

Han har tidigare gett ut boken *A Secret History of Consciousness* (med bl a ett större kapitel om Steiner) där han hävdar att det är medvetandet som föregår det materiella och skapar detta.

Ur den övertygelsen kommer han till sin stora uppskattning av Frihetens Filosofi som han menar ger mycket övertygande argument mot materialismen. Insikten att jaget är en oförstörbar realitet som är fri, att medvetandet dvs anden är centrum för själva existensen, att vi är svaret på gåtan om världen omkring oss ser han som fundamentala insikter, omöjliga att överskatta.

Därför säger han också i boken att även om Steiner inte gjort något annat skulle detta att ha visat att jaget är en oreducerbar andlig realitet gjort honom till en av de viktigaste tänkarna under 1900talet(!) Eftersom han fördjupat sig i och uppskattar idealismen och den därmed förbundna humanismen så som den växte fram på 1800 talet i Tyskland, så känner han igen detta i Steiners impuls att försvara och vidareutveckla detta. I det sammanhanget framstår för honom också den första Goetheanumbyggnaden som en av de märkligaste byggnaderna under 1900hundratalet.

Han diskuterar Steiners biografi på ett varmt intresserat sätt där också funderingar över t ex Steiners eget förhållande till sexualitet finns med. Samtidigt talar han om Steiners otvivelaktiga godhet

Mot slutet av boken ger Lachmann en överblick över hur resultaten av Steiners tänkande ser ut idag. En storslagen och entusiastisk bild bl a av hur stor succé läkepedagogiken (speciellt Camphillrörelsen) blivit där man hjälper människor till ett värdigt liv.

Han säger att även om Steiner inte gjort något annat än utvecklat läkepedagogiken så skulle han ändå anses vara ett av förra århundrades genier(!)

Han talar om hur waldorfpedagogiken är den största oberoende pedagogiska rörelsen i världen, hur mer och mer biodynamisk mat hamnar på våra matbord, hur Steiners tro på vårt ansvar för jorden har inspirerat många miljövänner och att såväl den antroposofiska medicinen som goetheanistiska vetenskapen tas på allvar i dag.

Lachmann säger i en intervju i tidskriften Info 3 06/07, att hans avsikt med att skriva biografen var att visa hur Steiners tänkande rotar sig i grundläggande filosofiska frågor som t ex att anden föregår materien, och hur antroposofin som civilisationsimpuls har växt fram ur detta. Det är viktigt för honom att Steiners stora betydelse som tänkare i det tjugonde århundradet inte underskattas bara för att man stöter på patrull när man läser om exempelvis livet efter detta.

Han tar Steiner på allvar när denne säger att vi ska pröva det han säger mot våra egna liv och se om tankarna är fruktbara eller inte och öppet deklarerar han att han inte förstår allt Steiner säger eller ens varför han säger det. Han för en diskussion om hur man ska förstå Steiners översinnliga upplevelser där han talar om att man kan ta det som sanning eller absurditet, nån slags halvt medvetna syner eller verkligt sant skådande. Han stannar för sin del till slut i att man faktiskt helt enkelt kan glädjas över det han kallar "den imaginativa vitaliteten" i Steiners beskrivningar av den andliga världen och vara vaken för vilka egna insikter som uppstår.

Just pga hans stora entusiasm och positiva intresse för människan Steiner kan boken säkert vara en spännande läsning om man vill veta något om Steiner och kan göra att man blir nyfiken att ta reda på mera trots de större luckorna vad gäller förståelsen av antroposofin .

Hur som helst så finns den nu över hela jorden och det kommer att bli intressant att se vad det får för konsekvenser för förståelsen av vem Steiner var och antroposofins betydelse i vår tid.

Anna Hallström